

Diploma en Certificaat Levensreddend Handelen.

In het kader van een doorlopende leerlijn heeft Het Oranje Kruis een nieuw diploma en certificaat in het leven roepen. Het diploma Levensreddend Handelen (DLH) en het certificaat Levensreddend handelen (CLH) worden beschouwd als mogelijkheid om in fases tot het diploma Eerste Hulp te komen. DLH en CLH kunnen daarnaast ook als zelfstandig diploma of certificaat worden beschouwd.

Levensreddend handelen

Bij het behalen van het diploma of certificaat levensreddend handelen is de eerstehulpverlener in staat eerstehulphandelingen uit te voeren, die onmiddellijk levensreddend zijn.

Dat gaat dan vooral over de volgende onderwerpen:

- handelen bij gevaar, waarbij meer slachtoffers worden voorkomen
- handelen bij gevaar, waarbij het slachtoffer uit het gevaar wordt gehaald
- handelen bij hevig bloedverlies
- het bellen van 112 bij hevige benauwdheid, veel bloedverlies/shock en niet-alert zijn/
bewusteloosheid
- handelen bij luchtwegbelemmering
- zo snel mogelijk vast stellen of reanimatie nodig is en dan ook adequaat reanimeren, inclusief AED
- in de stabiele zijligging leggen

Toetsing:

Bij het DLH worden de competenties vastgesteld door 1 onafhankelijk examinator.

Bij het examen wordt een LOTUS en reanimatiepoppen (volwassene en zuigeling) ingezet.

Bij het CLH worden de competenties vastgesteld door een Instructeur Eerste Hulp die tevens in het bezit is van de certificaten instructeur PBLS/BLS/AED van de NRR met eventueel een controle door een consulent.

Eindtermen levensreddende handelen specifiek voor kinderen worden niet getoetst voor het CLH, maar wel voor het DLH.

Na het behalen van het DLH dient men om het diploma Eerste Hulp (DEH) te behalen, het examen DEH doen en krijgt men (bij het in het bezit zijn van een geldig DLH) vrijstelling voor de onderdelen die al geëxamineerd zijn bij het examen voor DLH, m.u.v. reanimatie volwassene.

Na het behalen van CLH dient men om het diploma Eerste Hulp (DEH) te behalen, het examen DEH doen.

De voor de Toetsing DLH/CLH relevante eindtermen

Gevaar ernstig letsel of levensgevaar voor hulpverlener

- Gebruikt, indien aanwezig, persoonlijke beschermingsmiddelen.
- Spoelt zichzelf ook ruim met water bij contact met giftige stoffen.
- Komt niet met het hoofd in de cabine bij het helpen van een automobilist.
- Volgt aanwijzingen van de professionele hulpverleners op.

Gevaar voor het slachtoffer

- Laat bij brandende kleding het slachtoffer over de grond rollen en dooft de vlammen met een branddeken of ander niet-synthetische deken, met water of blusmiddel.
- Ontkleedt het slachtoffer wanneer in de kleding giftige stoffen, gassen of dampen zitten en voorkomt daarbij aanraking met het gif.

Verplaatsen slachtoffer uit een gevaarlijke situatie

- Voert indien nodig (bij gevaar en wanneer het slachtoffer niet kan lopen of hinkelen of bewusteloos is) de Rautekgreep vanaf de grond uit.
- Voert indien nodig (bij gevaar en wanneer het slachtoffer niet zelf kan uitstappen) de Rautekgreep vanaf een (auto)stoel uit.
- Ondersteunt het slachtoffer bij hinkelen.
- Sleept het slachtoffer zo nodig op wat voor manier dan ook weg (aan kleren, enkels, armen) eventueel met behulp van omstanders.

Besmetting

- Beperkt besmetting door wonden niet onnodig aan te raken en door zo mogelijk handschoenen te gebruiken of ontsmettingsmiddel op de handen te sprayen of druppelen.

Direct handelen

- Draait een slachtoffer snel op de zij bij braken of bloedverlies in de mond- of keelholte.
- Geeft druk rechtstreeks op de wond. Of laat dit (bij voorkeur) door een omstander doen.
- Gebruikt handschoenen en kompres, wanneer deze aanwezig zijn; gebruikt anders een schone doek of kledingstuk.

Mogelijk wervelletsel

- Belt 112 bij een ernstig ongeval.
- Voorkomt bewegen, beweegt het slachtoffer alleen bij gevaar.
- Houdt zo mogelijk het hoofd vast in de gevonden positie.
- Houdt de luchtweg vrij door de kinlift.
- Draait een op de rug liggend ongevalsslachtoffer (indien aanwezig, met helm en al) snel op de zij bij braken en bloed in mond/keelholte.
- Legt een ongevalsslachtoffer in de stabiele zijligging als hij hem alleen moet laten om 112 te bellen.

Stabiele zijligging

- Legt een niet-ongevalsslachtoffer met een normale ademhaling bij bewusteloosheid in de stabiele zijligging.
- Beoordeelt elke minuut de ademhaling van een slachtoffer in de stabiele zijligging.

- Draait zo nodig het slachtoffer vanuit de stabiele zijligging op de rug om de ademhaling te controleren. Draait vervolgens op de andere zij, wanneer de ademhaling weer normaal is of houdt met de kinlift de luchtweg vrij.

Beoordelen bewustzijn

- Benadert het slachtoffer aan de kant van diens gezicht.
- Controleert het bewustzijn met voorzichtig schudden aan de schouders en aanspreken.
- Boordeelt bij bewustzijnscontrole of het slachtoffer alert, niet-alert of bewusteloos is.
- Belt 112 bij bewusteloosheid (of laat 112 bellen) en laat de AED halen.
- Controleert de ademhaling na controle van het bewustzijn.
- Geeft geen eten of drinken bij stoornissen in het bewustzijn.

Beoordelen ademhaling

Bewusteloos slachtoffer

- Draait een bewusteloos slachtoffer voorzichtig (van de buik) op de rug.
- Beoordeelt de ademhaling met de kinlift.
- Beoordeelt de ademhaling bij een bewusteloos slachtoffer door hooguit 10 seconden te kijken naar adembewegingen, te luisteren naar ademgeluiden en te voelen naar ademlucht.
- Beoordeelt of het slachtoffer een normale of niet normale ademhaling heeft.

Niet bewusteloos slachtoffer

- Beoordeelt de ademhaling bij een niet-bewusteloos slachtoffer door te kijken en te luisteren.
- Beoordeelt of het slachtoffer hevig benauwd, benauwd of niet-benauwd is.

Circulatiestilstand

- Concludeert bij een bewusteloos slachtoffer dat geen (normale) ademhaling heeft dat er sprake is van een circulatiestilstand.
- Start onmiddellijk met reanimeren.
- Wisselt 30 borstcompressies af met 2 beademingen.

Borstcompressies

- Onderbreekt de borstcompressies zo min mogelijk.
- Geeft goede kwaliteit borstcompressies
- Geeft borstcompressies in een frequentie tussen de 100 en 120 per minuut.
- Telt bij voorkeur hardop bij het geven van borstcompressies.

Beademing

- Geeft effectieve beademing.
- Geeft geen mond-op- mond beademing bij vermoeden van vergiftiging met cyanide, zwavelwaterstof of fosforzuur.

Niet-effectieve beademing

- Maakt de luchtweg vrij door het openen van de mond en zo nodig verwijderen van zichtbare voorwerpen.

- Controleert de juiste uitvoering van de kinlift.
- Maakt zo nodig knellende kleding los.
- Geeft niet meer dan 2 beademingen, ook al zijn deze niet effectief.

De AED

- Haalt alleen zelf de AED als deze in de onmiddellijke omgeving is.
- Zet de AED aan zodra deze aanwezig is.
- Volgt de instructies van de AED onmiddellijk en nauwkeurig op.
- Ontbloot de borstkas, droogt of scheert zo nodig en plaatst de elektroden op de juiste plaats.

Twee hulpverleners

- Gaat in aanwezigheid van een tweede hulpverlener door met de reanimatie tijdens het aanbrengen van de elektroden.
- Wisselt reanimatie elke 2 minuten af bij twee eerstehulpverleners.
- Benoemt dat de analyse door de AED een goed moment is om te wisselen.

Borstcompressies zonder beademing

- Benoemt dat als beademing niet mogelijk is continue borstcompressies moet worden gegeven in een frequentie tussen 100-120 per minuut.

Beëindigen reanimatie

- Stopt met de reanimatie:
  - wanneer het slachtoffer bij bewustzijn komt en normaal begint te ademen
  - bij uitputting
  - wanneer de professionele hulpverlener zegt dat gestopt kan worden
- Start niet met reanimeren wanneer vooraf bekend is dat het slachtoffer niet gereanimeerd wil worden.
- Benoemt dat een verklaring niet-reanimeren schriftelijk en tot het slachtoffer te herleiden moet zijn.
- Stopt met de reanimatie na vondst niet-reanimeren verklaring, maar mag ook doorgaan tot overname door professionele hulpverlener.
- Legt uit dat kinderen en drenkelingen ook met 30:2 kunnen worden gereanimeerd.

Hulpmiddelen beademing

- Is in staat een gelaatsdoekje te gebruiken.
- Heeft kennis genomen van de manier waarop een beademingsmasker wordt gebruikt.
- Verwijdert beademingshulpmiddelen als de beademing niet effectief is of wanneer het slachtoffer braakt.

Luchtwegbelemmering

- Neemt uitwendige luchtwegbelemmeringen weg.
- Moedigt effectief hoesten aan.
- Belt 112 (of laat 112 bellen) bij niet-effectief hoesten.
- Geeft 5 slagen op de rug.
- Geeft 5 buikstoten bij een staand of zittend slachtoffer.

- Wisselt 5 rugslagen af met 5 buikstoten/borstcompressies.
- Begeleidt het slachtoffer naar de grond bij bewustzijnsverlies, controleert of 112 is gewaarschuwd, laat anders alsnog bellen en start vervolgens met reanimeren.
- Kijkt in de mond na de borstcompressies en voor de beademingen.

Inademen rook, gassen, chemische stoffen

- Belt 112 bij het inademen van schadelijke dampen en gassen, vraagt zo nodig ook om de brandweer.
- Brengt het slachtoffer in de frisse lucht bij inademen schadelijke stoffen.
- Helpt bij het vinden van een zo comfortabel mogelijke houding. Bij voorkeur halfzittend maar in geen geval plat liggend.

Borstletsel

- Belt 112 bij diep/doordringend borstletsel.
- Belt 112 bij benauwdheid, duizeligheid, verlammingen en pijn na duiken.
- Laat doordringende voorwerpen zitten en verbindt deze ondersteunend om beweging te beperken.
- Plakt een diepe borstwond niet af, maar laat deze open.
- Drukt bij bloedverlies met een kompres op de borstwond, vervangt het kompres als het vol bloed zit.
- Legt het slachtoffer niet plat neer bij benauwdheid door borstletsel.
- Verwijst het slachtoffer naar de huisarts bij twijfel tussen ribbreuk of ribkneuzing.

Shock

- Belt 112 bij shockverschijnselen.
- Helpt het slachtoffer om met zo min mogelijk inspanning te gaan liggen.
- Laat het slachtoffer op de zij liggen als hij dat prettiger vindt.
- Bestrijdt uitwendig bloedverlies.
- Beschermt tegen afkoelen; warmt echter niet actief op.
- Geeft geen eten of drinken.

Actief bloedverlies

- Beperkt bloedverlies door met de hand rechtstreeks druk te geven op een bloedende wond, zo mogelijk met een steriel verband.
- Legt, zodra dat mogelijk is, een wonddrukverband aan, wanneer de bloeding niet stopt door af te dekken en/of druk op de wond.
- Zwachtelt strak bij een hevig bloedende wond.

Ernstige hartklachten

- Belt 112 bij ernstige hartklachten.
- Zorgt voor rust door het slachtoffer te laten zitten of liggen.

Schedel- en hersenletsel

- Belt 112 bij een ernstig ongeval.
- Belt 112 bij bewustzijnsstoornissen enige tijd na een ongeval.

- Belt de huisarts of huisartsenpost bij gedragsverandering, geheugenstoornissen en bij misselijkheid en braken enige tijd na een ongeval (verkeersongeval, val of klap op het hoofd).

Elektriciteitsletsel

- Schakelt de stroombron uit en verbreekt zo nodig het contact tussen slachtoffer en stroombron.
- Belt 112 voor de brandweer als het uitschakelen van de stroombron niet lukt.

Ernstige onderkoeling

- Belt 112 bij ernstige onderkoeling (onderkoeling in combinatie met niet-alert of bewusteloos zijn).
- Voorkomt verdere afkoeling door het slachtoffer in een warme omgeving te brengen en toe te dekken met dekens, armen en benen zo mogelijk apart ingepakt van de romp.
- Verwijdert natte kleding zo mogelijk.

Hitteberoerte

- Belt 112 bij hitteberoerte (oververhitting in combinatie met niet-alert of bewusteloos zijn).
- Zorgt voor een koele omgeving en trekt overtollige kleding uit.
- Koelt actief bij hitteberoerte: ventilator, afsponzen, nat laken, natte doeken, coldpacks in nek, liezen en/of oksels.

Vergiftiging

- Belt 112 bij bewustzijnsstoornis of hevige benauwdheid na het inslikken van gevaarlijke stoffen.
- Belt in de overige gevallen het spoednummer (doorkiesnummer) van de huisarts of de huisartsenpost.
- Laat bij inname bijtende stof het slachtoffer de mond spoelen met water en laat dit vervolgens uitspugen.
- Geeft verpakking mee naar het ziekenhuis of huisarts.
- Geeft pas na overleg met de huisarts water te drinken of iets vets te eten.

Epileptische aanval

- Belt 112 bij een grote epileptische aanval.
- Voorkomt of beperkt letsel door vallen en trekkingen bij een grote aanval.
- Belt huisarts of huisartsenpost wanneer een kleine aanval niet binnen enkelen minuten vanzelf overgaat.
- Adviseert het slachtoffer contact op te nemen met de huisarts na een eerste kleine epileptische aanval.

Hersenvliesontsteking

- Belt 112 bij stoornis in het bewustzijn.
- Belt bij nekstijfheid de huisarts of huisartsenpost.

Suikerziekte

- Belt 112 bij stoornis in het bewustzijn.
- Helpt diabeten door het tijdig geven van koolhydraten, wanneer zij dit nodig hebben.
- Belt de huisarts of huisartsenpost bij zwakte/sufheid/braken van een diabeet.

- Smeert bij een bekende bewusteloze diabetes honing of stroop in de wangzak, wanneer deze niet op de rug ligt.

Beroerte

- Belt 112 bij stoornis in het bewustzijn en bij plotseling heftige hoofdpijn in combinatie met misselijkheid en braken.
- Belt 112 als hij, op grond van de verschijnselen en aan de hand van de mond-spraak-arm test, denkt dat een niet bewusteloos slachtoffer een beroerte heeft.
- Belt het spoednummer van de huisarts of huisartsenpost als deze test geen duidelijkheid geeft maar toch aan een beroerte wordt gedacht.

Flauwte

- Belt 112 bij een wegraking (bewusteloosheid).
- Belt 112 bij pijn op de borst, of als het slachtoffer bij flauwte klaagt over hartkloppingen.
- Belt 112 wanneer het slachtoffer bij flauwte klaagt over hevige buik- of rugpijn.
- Probeert een wegraking te voorkomen door het slachtoffer 10 minuten te laten liggen.
- Begeleidt het slachtoffer eventueel naar de grond.
- Wacht bij overduidelijke flauwte maximaal 2 minuten af. Belt alsnog 112 wanneer het slachtoffer niet opknapt van het liggen.

Aanvullend getoetst voor DLH.

Reanimeren van kinderen tot de puberteit en drenkelingen

- Reanimeert kinderen en drenkelingen door met 5 beademingen te beginnen.
- Reanimeert eerst een minuut alvorens 112 te bellen, wanneer geen telefoon en omstanders aanwezig zijn.
- Reanimeert kinderen met 15:2.
- Geeft bij zuigelingen (kinderen tot 1 jaar) borstcompressies met twee vingers.
- Geeft bij kleine kinderen borstcompressies met één hand.
- Plaatst bij het beademen van zuigelingen (kinderen tot 1 jaar) de mond over de mond en neus van het kind.

Luchtwegbelemmering

- Geeft slagen op de rug en geeft borstcompressies (borststoten) i.p.v. buikstoten bij een zuigeling (kind tot 1 jaar).

Koortsstuipen

- Belt 112 bij koortsstuipen.
- Voorkomt of beperkt letsel door vallen en trekkingen.
- Haalt warme kleding en dekens weg. Let tegelijk ook op het risico van onderkoeling.
- Legt een normaal ademend kind na de stuip op de zij.